

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71,
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради України з
питань транспорту та інфраструктури

Про розгляд проекту Закону

Міністерство економіки України опрацювало проект Закону України «Про внесення змін до розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо особливостей кредитування та фінансового лізингу у період дії воєнного стану», реєстр. № 12148 від 22.10.2024 р., поданий народними депутатами України Павлішем П. В. та іншими (далі – проект Закону), та в межах компетенції повідомляє.

Проектом Закону пропонується на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 року № 2102-IX та протягом одного року з дня його припинення або скасування встановити заборону на примусове стягнення з боржників, чиє заставне майно знаходилось на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, а також з лізингоодержувачів, об'єкти лізингу яких знаходилось на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, та фізичних осіб-поручителів за такими договорами, заборгованості (основної суми кредиту (позики), процентів, комісій, неустойки (штрафу, пені) та інших платежів) за договором кредиту (позики), примусового стягнення лізингових та інших платежів (заборгованості за ними, в тому числі неустойки (штрафу, пені) за договором фінансового лізингу, а також заборону примусового звернення стягнення на предмет застави, примусового повернення об'єкта фінансового лізингу.

Також проект Закону передбачає, продовження строку дії договору кредиту (позики) та договорів, укладених для забезпечення виконання зобов'язань за таким договором кредиту (позики), на строк призупинення нарахування та сплати відповідного грошового зобов'язання.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Телюпа Андрій Володимирович**
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000ED4A01006F430400
Дійсний з 09.08.2024 14:06:00 по 09.08.2026 14:06:00

Мінекономіки

3101-04/80247-01 від 11.11.2024 14:57

Прикінцеві положення проєкту Закону включають норми, якими пропонується на строк дії призупинення нарахування та сплати грошового зобов'язання за договором кредиту (позики), та призупинення нарахування та сплати лізингових та інших платежів шляхом внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» зупинити вчинення виконавчих дій та заходів примусового виконання рішень (у тому числі накладення арешту на кошти) що стосуються стягнення грошового зобов'язання за договором кредиту (позики), повернення об'єкта фінансового лізингу, стягнення лізингових та інших платежів за договором фінансового лізингу, а також звернення стягнення на предмет застави за договором застави, який забезпечує виконання зобов'язання за таким договором кредиту (позики), з позичальника та/або фізичної особи, яка є поручителем/майновим поручителем виконання зобов'язання за такими договорами.

Слід зазначити, що в пояснювальній записці до проєкту Закону автори проєкту Закону визначають, що передбачені проєктом Закону норми покликані вирішити проблему середніх і малих підприємств, виробничі потужності яких знаходяться в ЗВР і у зв'язку з війною втратили можливість вести господарську діяльність і, відповідно, виконувати свої зобов'язання перед банками – кредиторами за договорами кредиту (позики) та лізингодавцями за договорами фінансового лізингу.

При цьому звертаємо увагу, що виходячи із норм законів України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», «Про банки і банківську діяльність» надавачами фінансових послуг кредиту та фінансового лізингу можуть бути банки та небанківські фінансові установи – фінансові компанії.

Разом із цим, необхідно зазначити, що стаття 42 Господарського кодексу України визначає підприємництво, як самостійну, ініціативну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Стаття 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» визначає термін «банківська діяльність» як залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб.

Тобто, банки також є учасниками ринкових відносин та здійснюють на власний ризик діяльність і також зазнають негативного впливу від війни на території України. Отже, запропоновані зміни до Цивільного кодексу України передбачають перекладання фінансового тягаря з одних суб'єктів економіки – суб'єктів підприємницької діяльності (позичальників) на інших – банки (кредитодавці).

Водночас, зважаючи на необхідність збереження стійкості банківської системи та сталого розвитку економіки, таке рішення потребує збалансування інтересів та ризиків усіх суб'єктів економічних відносин України.

Ефективна оцінка впливу проекту Закону на економіку ускладнюється через відсутність фінансово-економічного обґрунтування. Зокрема, у пояснювальній записці не міститься інформація, яка б дала можливість оцінити частку кредитів та зобов'язань за договорами фінансового лізингу, які відповідають умовам визначеним проектом Закону, у загальному обсягу кредитного портфеля.

Водночас, зважаючи на необхідність збереження стійкості фінансової системи та сталого розвитку економіки, таке рішення потребує збалансування інтересів та ризиків усіх суб'єктів економічних відносин України та дослідження Національним банком України, як регулятором банків та небанківських фінансових установ – фінансових компаній, на предмет оцінки частки кредитів, які відповідають умовам визначеним проектом Закону, у загальному обсягу банківського кредитного портфеля, а також висновків щодо впливу запропонованих норм на банківський сектор і фінансову стабільність для проведення фінансово – економічних розрахунків.

Також зауважуємо, що запропонована проектом Закону редакція підпункту 1 пункту 18¹ Розділу «Прикінцеві та перехідні положення» ЦКУ використовує поняття «сукупна чисельність працівників», яке не визначене законодавством України.

Так, у Законі України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вживається поняття «середня кількість працівників».

Додатком 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.02.2013 за № 336/22868, передбачений показник «середня кількість працівників», який визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Положеннями пункту 3 Інструкції зі статистики кількості працівників, затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 28.09.2005 № 286, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30.11.2005 за № 1442/11722, встановлена методика визначення середньої кількості працівників, який є складовим і визначається як сума таких показників як: середньооблікова кількість штатних працівників; середня кількість зовнішніх сумісників; середня кількість працюючих за цивільно-правовими договорами.

Пропонуємо поняття «сукупна чисельність працівників» привести у відповідність до законодавства України або дати його визначення.

З огляду на викладене, проект Закону підтримується з урахуванням зазначених зауважень.

Заступник Міністра
економіки України

Андрій ТЕЛЮПА